

Verduidelijking examinering Risicovolle Taken

Het Register Risicovolle Taken is een hulpmiddel bij de uitwerking en de correcte invulling van vraag 3.4 uit de VCA-checklist. De laatste versie van het Register Risicovolle Taken kan gedownload worden via de website www.besacc-vca.be, rubriek "Documentatie".

VCA vraag 3.4

Hebben alle medewerkers specifieke kennis en kunde gerelateerd aan de door hen binnen het bedrijf uit te voeren specifieke risicovolle taken of werkzaamheden in een risicovolle omgeving.

WERKWIJZE

1. Risico-inventarisatie en –evaluatie of risicoanalyse

Voor alle operationele functies of taken moet een risico-inventarisatie en risico-evaluatie toegepast worden.

Dus de risico's van de taken/functies worden:

- Geinventariseerd, m.a.w. welke gevaren/risico's zijn aan de taak/functie verbonden.
- Geëvalueerd, m.a.w. hoe schat men deze risico's in.
- Van daaruit worden de **maatregelen** voorzien.

Dit geldt voor alle taken/functies die regulier worden uitgevoerd (zie VCA vraag 2.1) en voor de taken/functies die niet in de VCA vraag 2.1 zijn opgenomen, maar die men constateert bij een project of werklocatie (zie VCA vraag 2.2).

2. Maatregelen – opleiding/examen/toetsing

Eén van de **maatregelen** kan zijn dat bij bepaalde taken/functies specifieke instructies of opleidingen moeten gegeven worden en hier komt de VCA vraag 3.4 aan bod.

Om te scoren op de vraag moeten dus voor al deze functies/taken opleidingen gegeven worden, en in de meeste gevallen zal ook getoetst moeten worden of de betrokken operationele medewerker hierbij voldoende kennis (theorie-examen) heeft opgedaan, en de taak ook op een constructieve en veilige manier kan uitvoeren (praktijkexamen).

Voor de praktische toepassing en invulling van de VCA vraag 3.4 moet, afhankelijk van de specifieke taak of sector waarin de taak wordt uitgevoerd, één van de volgende 4 opleidingswegen gevolgd worden:

- Voor bepaalde risicovolle taken die uitgevoerd worden in de (petro)chemie, moet er verplicht examen worden afgelegd bij een erkend examen centrum (zie punt 1).
- Voor een aantal andere risicovolle taken, die ook zijn opgenomen in het Register van Risicovolle Taken (zie website www.besacc-vca.be, rubriek "Documentatie"), is een opleiding met daaraan gekoppeld een toets/examen voorzien, maar dat kan op verschillende manieren ingevuld worden (zie punt 2).

- Voor nog een aantal andere risicovolle taken hebben andere organisaties voor een gelijkwaardige invulling gezorgd (zie punt 3).
- Bepaalde taken zijn niet opgenomen in het Register en worden ook niet door andere organisaties gedekt. Hiervoor moet het bedrijf, eventueel in samenwerking met een opleidingscentrum, zelf de inspanning doen en de opleidings- en toetsings-/exameneisen zelf definiëren en toepassen (zie punt 4).

TOEPASSING

1. Risicovolle taken met een verplicht examen in een erkend examen centrum

De operationelen die een taak uit tabel 1 uitvoeren in de (petro)chemie, moeten verplicht een examen (theorie en praktijk) afleggen in een door VCA-BeSaCC op dat ogenblik erkend examen centrum. Voor een lijst met de erkende centra zie www.besacc-vca.be, rubriek "Opleidingen", "Opleidingen zoeken".

Indien de kandidaten slagen voor de beide onderdelen (theorie en praktijk), ontvangen zij een diploma dat voor een vastgelegde periode geldig is. Voor de taken die opgenomen zijn in tabel 1, geldt vanaf 1 september 2013 een geldigheidstermijn van 5 of 3 jaar (afhankelijk van de taak). De diploma's of attesten die vóór 1 september 2013 werden uitgereikt, behouden hun oorspronkelijke geldigheid die op het diploma vermeld staat (10 of 3 jaar), mits een tussentijdse evaluatie door een bevoegd persoon na 5 jaar (voor de diploma's die 10 jaar geldig zijn).

Tabel 1. Binnen de (petro)chemie de risicovolle taken met een verplicht examen in een erkend centrum:

IS-001	Werken met vorkheftruck – gevorderd
IS-003	Werken met starre verreiker
IS-031	Werken met roterende verreiker
IS-032	Werken met roterende verreiker met hijsfunctie
IS-004	Werken met hoogwerker op vrachtwagen
IS-005	Werken met zelfrijdende hoogwerker
IS-006	Aanslaan en uitwijzen van kritieke lasten
IS-007 (*)	Veiligheidswacht besloten ruimte
IS-081	Werken met onafhankelijke (autonome en niet-autonome) ademhalingsbescherming
IS-082	Werken met onafhankelijke niet-autonome ademhalingsbescherming
IS-010	Werken aan flenzen – flensmonteur
IS-013 (*)	Metten en detecteren van gevaarlijke stoffen (EX-OX-TOX)

(*) De diploma's van de taken met (*) aangeduid zijn vanaf 01/09/2013, 3 jaar geldig; de andere 5 jaar.

2. Risicovolle taken met een verplicht examen in een al of niet erkend examen centrum

Voor de taken uit tabel 1 die niet uitgevoerd worden in de (petro)chemie, en voor de taken uit tabel 2, zijn er voor het behalen van een "attest van deskundigheid" twee mogelijkheden:

- De kandidaat legt een examen af in een examen centrum dat door VCA-BeSaCC erkend is.
- De kandidaat legt een toets (theorie en praktijk) af in een niet door VCA-BeSaCC erkend centrum of in het bedrijf zelf. De inhoud van de opleiding en van het examen moet wel voldoen aan de specificaties zoals opgenomen in het Register Risicovolle Taken. De VCA auditor zal bij de audit controleren of deze toets voldoet aan o.a. de voorwaarden voor het examen uit het Register van Risicovolle Taken.

Tabel 2. Risicovolle taken met een verplicht examen/toets, al of niet via een erkend examen centrum:

AV-001	Werken met vorkheftruck – basis
IS-002	Werken met reachtruck – gevorderd
AV-002	Werken met reachtruck - basis
AV-003	Werken met schaarlift
IS-009 (*)	Werken met persoonlijke valbeveiliging – gevorderd
AV-006	Werken met persoonlijke valbeveiliging – basis
AV-004	Aanslaan en uitwijzen van niet-kritieke lasten
IS-011	Werken met rolbrug (kabelbediening/afstandsbediening)
IS-012	Werken met rolbrug (cabine)
AV-013	Werken met mobiele kraan (rupsen/autotruck/ruw terreinkraan)
AV-015	Werken met autolaadkraan
AV-021	Steigerbouwer
AV-022	Steigercontroleur
AV-005	Monteren van metalen constructies en industriële installaties
AV-011 (*)	Brandwacht (inclusief AV-012 Blussen met kleine blusmiddelen)
AV-012	Blussen met kleine blusmiddelen

(*) De diploma's van de door VCA-BeSaCC erkende examen centra zijn 10 jaar geldig, behalve deze met (*) aangeduid, deze zijn 3 jaar geldig.

3. Specifieke risicovolle taken

Bepaalde organisaties hebben op een aanvaardbare manier een gelijkwaardig systeem van examinering opgebouwd voor enkele specifieke risicovolle taken.

Twee organisaties worden hierbij door VCA-BeSaCC aanvaard en zelfs aanbevolen:

- SIR - Stichting Industriële Reiniging (Nederland – België): voor verschillende specifieke taken in het kader van de industriële reiniging.
- IRATA – International Rope Access Trade Association (wereldwijd): voor de specifieke taken in het kader van de "industriële touwtechnieken".

Personen die met succes een toets/examen hebben afgelegd en het bijhorende attest van deze organisaties hebben ontvangen, voldoen aan de eisen gesteld door VCA.

4. Overige risicovolle taken

Voor de risicovolle taken die niet vallen onder de hierboven aangehaalde mogelijkheden, moet het bedrijf zelf de opleidings- en ervaringseisen opstellen. Verder zal het bedrijf, eventueel in samenwerking met een opleiding-/examen centrum, bepalen of de kandidaat voldoende kennis en kunde (theorie en praktijk) heeft om de betreffende taak veilig en kwaliteitsvol uit te voeren.

NOTA 1. Niet-VCA bedrijven

Het Register van Risicovolle Taken is opgemaakt en samengesteld vanuit de vereisten van VCA. Het spreekt vanzelf dat ook andere dan VCA bedrijven en bv. ook opdrachtgevers hiervan gebruik kunnen maken.

NOTA 2. Opleiding zeer belangrijk

Voor VCA is alleen een theorie- en een praktijkexamen verplicht, dus een verplichte opleiding is niet opgenomen. In de praktijk blijkt een gedegen opleiding vaak onmisbaar. Zelfs na het verstrijken van de geldigheidstermijn van het diploma is het veelal nodig om de kennis van de kandidaten up-to-date te houden en eveneens om bepaalde praktijkhandelingen op te frissen. Vaak blijkt dat in de loop van de jaren een achteruitgang is opgetreden (zowel op theorie- als op praktijkvlak).

NOTA 3. Diploma's

De diploma's, voorheen attesten, van de door VCA-BeSaCC erkende examen centra die betrekking hebben op die risicovolle taken waarvoor het examen centrum erkend is, bevatten het VCA woord- en beeldmerk (logo), alsook de exacte benaming van deze taak zoals die is opgenomen in het Register van Risicovolle Taken (bv. IS-001 Werken met vorkheftruck – gevorderd).

Examen centra die niet door VCA-BeSaCC erkend zijn, mogen op hun diploma's, attesten of welke andere bewijzen het VCA-logo niet aanbrengen. Evenmin mogen zij de benaming van die taak uit het Register van Risicovolle Taken gebruiken.

Hetzelfde geldt voor de door VCA-BeSaCC erkende centra voor taken die zij wel aanbieden, maar waarvoor ze niet door VCA-BeSaCC erkend zijn.

De erkende centra staan op de website www.besacc-vca.be met de taken waarvoor ze erkend zijn en de periode van erkenning (rubriek "Opleidingen", "Opleidingen zoeken").

NOTA 4. Centraal Diploma Register (CDR)

De personen die geslaagd zijn in een erkend examen centrum voor een erkende risicovolle taak, zijn opgenomen in het Centraal Diploma Register, te raadplegen via dezelfde website (rubriek "Opleidingen", "Diplomaregister").